Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 161. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 25, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 25-го СЕРПНЯ 1995 р. Ч. 161. РІК CII.

Президент України видав указ про державні органи Криму

Київ (УНІАР). — Указом Президента України Леоніда Кучми про органи державної виконавчої влади Автономної Республіки Крим встановлюється, що на період до чйняття нової конституції раїни, прем'єр-міністра автономії призначає і звільняє з посту Верховна Рада Криму за погодженням з Президентом України. Інших членів уряду автономії призначає і звільняє прем'єр-міністр Криму за погодженням з парляментом півострова.

Цим же указом утворено районні державні адміністрації АРК, що підпорядковані урядові Криму, Кабінетові Міністрів України та Президентові. Ці органи є правонаступниками виконавчих комітетів відповідних районних рад щодо їх уповноважень, зобов'язань, прав та обов'язків.

В Україні можуть зрости оплати за розповсюдження преси

Київ (УНІАР). — Міністерство Зв'язку України має намір у 6-8 разів підвищити оплати за розповсюдження та доставу періодичних видань передплатникам, щоб таким чином покрити свої витрати, які, як стверджують з'вязківці, сягнули майже 5 трлн. карбованців. За словами міністра у справах інформації та преси Михайла Онофрійчука, це приведе до загибелі української преси. Щоб хоч трохи зняти гостроту проблеми, Міністерство Преси та Інформації та Міністерство Зв'язку вже випрацьовують спільні пропозиції.

Міністерство Преси та Інформації, до речі, категорично проти значного підвищення тарифів „Укрпошти". Про це сказано й у листі до Президента України.

Б. Дол знов скритикував плян для Боснії

Вашінгтон. — Виступаючи у тижневій телевізійній програмі Сі-Бі-Ес „Обличчям до народу", лідер сенатської більшости Боб Дол сказав, що президент Билл Клінтон зробив помилку, запропонувавши піти на поступки перед Сербією, якщо її керівники визнають державну незалежність Боснії і Герцеговини.

На думку Б. Дола, від такої поступки не буде ніякої користі. За минулі п'ять днів сенатор Б. Дол критикує мирний плян Білого Дому вже вдруге. У минулий четвер він надіслав Президентові листа, в якому назвав новий американський плян миру на Балканах „тимчасовим і неузгодженим підходом" до проблеми. Б. Дол виступив проти скасування антисербських економічних санкцій, навіть якщо Белград визнає незалежні Боснію і Хорватію. Б. Дол вважає сербський уряд головним агресором у кривавому боснійському конфлікті.

„Якщо сербський президент Мілошевіч погодиться з таким підходом, то, на мій погляд, його всіма відкинутий режим дістане благословення без жодних зустрічних вимог, які могли б принести дійсні вислідки для Хорватії і Боснії",— підкреслив у згаданому листі Б. Дол. Він також остеріг президента Б. Клінтона, щоб той не ігнорував долю Косова на півдні Сербії, де сербський уряд намагається витіснити місцевих албанців, хоч вони становлять 90 відсотків населення.

У Косово виникло небезпечне напруження

Прістіна, Косово (Сербія). — У зв'язку з лявіною сербських втікачів зі Сербської Країни, тобто з хорватської тиеріторії, в Сербію, виникла напружена ситуація, яка здатна спричинити на території колишньої Югославії ще більшу війну, ніж тепер.

Від цього остеріг лідер албанської громади в Косові Ібрагім Ругова. Він стверджив, що сербський уряд навмисне спрямовує сербських втікачів у Косово, де 90 відсотків населення — етнічні албанці, щоб у цей спосіб порушити цілісність громади.

Албанська громада Косова завжди боролася за свої національні права, але в 1989 році югославський уряд відібрав від неї автономію і значно збільшив кількість поліційних сил у краї.

Перші 2,350 сербських втікачів вже осіли в Косові і це відразу викликало занепокоєння в районі. Наступну групу, 800 осіб, привезли в Косово вночі, хоч повинні були, згідно з обіцянкою, поселити у центрі Сербії. Дізнавшись, що їх ошукали, люди відмовилися виходити з вагонів поїзду.

У провінції Косово мешкає тепер 1,700,000 албанців, усі вони мусулмани. Албанські провідники Косова заявляють, що не дадуть себе так знищити, як боснійці, і будуть захищатися із зброєю в руках.

Спостерігачі підкреслюють, що найменший неспокій в Косово заторкне релігійні інтереси Туреччини і Греції, а також сусідніх країн — Албанії і Македонії.

Популярність народних депутатів зменшується

Київ (УНІАР). — За рік у громадській думці України сталося немало змін, але жодна з них не була такою драматичною, як зміна ставлення виборців до народних депутатів України.

На початку червня цього року Центр „Демократичні ініціятиви" та Інститут соціології НАН України проводили загальнонаціональне опитування в усіх областях України. Було опитано 1,810 осіб, які репрезентують доросле населення — віком понад 18 років — України за основними соціяльно-демографічними показниками. За аналогічною програмою було проведено опитування у червні 1994 року — опитано 1,807 осіб — що дає змогу зробити порівняльну аналізу торішніх і нинішніх думок та оцінок громадян України.

Отже, відповіді виборців України на запитання „Чи можете ви сказати, що обраний від вашої округи депутат здатен виразити ваші інтереси в парляменті?" (у відсотках) в табл. 1.

Судячи з даних, поданих у таблиці, виборці, що не знали, хто був обраний у їхній окрузі, так і залишились у невіданні. Можливо, один рік депутатської діяльности — не такий уже великий термін, щоб ім'я депутата було на вустах усіх виборців округи. Суттєво зменшилася частка виборців, які вважають, що обраний депутат здатен представляти їхні інтереси у парляменті.

Про таке розчарування свідчать результати опитування щодо повторного голосування за своїх обранців. Ось як розподілилися відповіді на запитання „Чи голосували б ви сьогодні за того ж кандидата у народні депутати?" — табл. 2.

Втричі зменшилася частина тих, хто бажає повторити свій вибір. Але значно зріс відсоток громадян, які категорично заперечили свій вибір, зроблений торік. Отже, рік парляментарної діяльности не збільшив популярности народних обранців, а навпаки.

Таблиця 1

	червень '94	червень '95
Так	23	9
Не певні	34	31
Ні	13	34
Депутата не знають	21	24
Депутат не обраний	9	2

Таблиця 2

	червень '94	червень '95
Так	44	14
Ні	14	36
Не брали б участи у виборах	21	23
Не змогли відповісти	22	27

В Україні

Сумна статистика

КИЇВ. — Цього року в Україні вбито 48 представників комерційних установ. За словами начальника Головного управління карного розшуку Міністерства Внутрішніх Справ України Михайла Задояного, число зареєстрованих убивств за сім місяців 1995 року збільшилося на 10.2 відсотка порівняно з аналогічним періодом минулого року. Понад шість відсотків більше стало і важких тілесних ушкоджень, а розкриття злочинів зросло лише на 3.1 відсотка. М. Задояний зазначив, що міліція зосередилась переважно на боротьбі із вбивствами на замовлення. Лише в Києві затримано трьох „кіллерів", за якими тягнеться довгий кривавий слід.

„Де тонко, там і рветься"

ЛУГАНЩИНА. — Тут на Лисичанській Тепловій Електричній Централі „Линос" під час підготови до запуску відбудованого котла стався вибух з викидом пари. В результаті трагедії загинув бригадир Управління „Южтеплоенергомонтаж" та перебувають у шпиталі вісім робітників. Причини вибуху покищо невідомі.

Шахтарі продовжують голодівку

ДОНЕЧЧИНА. — Тут продовжують голодувати шахтарі-інваліди. Голодівку вони розпочали 14-го серпня, вимагаючи виплати пенсій та компенсацій за каліцтво в наслідок праці. Кількох голодуючих завезено до лікарні, але замість них включилися в голодівку інші шахтарі. Ініціятива підтримки голодуючих належить профспілці шахти „Кочегарка" та горлівській міській організації Ліберальної Партії України. Вони розповсюджують серед населення летючки із закликом морально підтримати акцію шахтарів-інвалідів.

В Одесі не буде військової бази ЗСА

ОДЕСА. — Перебуваючи в місті, командуючий шостої фльоти ЗСА Доналд Пілінґ сказав на пресовій конференції, що ЗСА хочуть поглиблення військово-морського співробітництва з Україною в рамках програми „Партнерство для миру", але з цього не випливає, що військово-морські сили ЗСА плянують постійне базування групи кораблів у районі Одеси.

Вбито міліціянта

ВІННИЦЯ. — Тут під час пограбування чужого гаражу злодії вбили командира батальйону міліції Віталія Недужого. Близько третьої години ночі жінка зателефонувала, що хтось намагається проникнути в чужий гараж. Міліційна група виїхала на місце злочину і тут постріл з мисливської рушниці обірвав життя В. Недужого. В Україні від початку року на посту згинув 31 міліціянт, а 184 поранено.

Згадали про С. Юфу

КИЇВ. — Президент України зарядив створити комісію комплексної перевірки діяльности дворічних товариств. Комісію очолив віцепрем'єр-міністер Василь Дурдинець. Коментатори зауважують, що йдеться про перевірку таких довірчих товариств, як „Меркурій", керівник якого Семен Юфа давно виїхав за кордон, однак ніяких заходів не передбачається для захисту потерпілих від діяльности трастів чи комерційних банків.

Грабіжники в міліційних строях

ЛУГАНЩИНА. — Тут в Антрацитівському районі затримано охоронника приватної фірми, який видавав себе за міліціянта. Він зупиняв авта і брав з кожного гроші, або бензину. В самому Луганському двоє в міліційних строях вночі відібрали в сторожа газовий пістоль і радіотелефон та пограбували фірму. В Красному Лучі затримано трьох злочинців, які незаконно були у строях міліції та національних ґвардійців. Вони полювали на торгівців валютою і відбирали її. При собі мали дві міліційні гумові нагайки та посвідчення спеціяльного підрозділу служби безпеки Києва.

Відзначать 45-ліття Студії Мистецького Слова і 80-річчя її керівника

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Цього року припадає 45-ліття існування Студії Мистецького Слова, а рівночасно її керівникові від першого дня, Лідії Крушельницькій, сповняється 80 років життя. З цього приводу гурт приятелів Л. Крушельницької та студії під проводом проф. Тараса Гунчака заплянував відзначити ці дві події гостинними виступами по найбільших скупченнях української громади у ЗСА, двоє найкращих артистів українського театру — Богдана Ступки і Світлана Ватаманюк, які під режисурою Валентини Козменка підготовили цікаву п'єсу за Бернардом Шо під назвою „Дорогенький баламуте". Ця п'єса, під заголовком „Дір лаєр", ішла з великим успіхом на всіх великих сценах світу і довгий час не сходила із репертуару на Бродвеї, а тепер вперше буде поставлена в українській мові.

Спонзором цього оригінального відзначення непересічної праці Л. Крушельницької та її студії, що за ці довгі роки зробила стільки для виховання української молоді і впоювала в неї українську культуру, є Український Народний Союз. Чотири провідні українські кредитівки зложили частину грошей на покриття коштів переїзду акторів і режисера з

(Закінчення на стор. 4)

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ ЗВІЛЬНИВ ВІД ОПОДАТКУВАННЯ ДОБРОВІЛЬНІ ПОЖЕРТВИ

Київ (Р. Р.). — Тут 17-го серпня в газеті „Урядовий Кур'єр" надруковано указ Президента України про звільнення від податків доб-ровільних пожертв і членських внесків юридичних і фізичних осіб, в тому числі і нерезидентів.

Як сказано в указі, не оподатковуються суми, які надходять громадянам, фондам, установам, начальним, релігійним закладам, громадським і релігійним неприбутковим організаціям.

Не накладають податків і на суми добровільних пожертв і не підлягають обов'язковому продажу на міжбанківському валютному ринку надходження в чужій валюті від нерезидентів як добровільні пожертви неприбутковим організаціям.

Звільнено від ввізного мита товари, які надходять від нерезидентів неприбутковим організаціям.

Оборот безплатної передачі товарів або послуг, в тому числі імпортованих, неприбутковим організаціям також не підлягають оподаткуванню.

Протягом місяця мають бути внесені зміни і доповнення до відповідних законів щодо пільг на оподаткування добровільних пожертв.

Указ має на меті сприяти українській науці, освіті, лікувальним закладам, харитативним фондам та стимулювати харитативну діяльність.

На Союзівці виступить гурт „Відлуння"

Союзівка (Г. Колесса). — Швидко проминає тепле літо, і ось перед гістьми мальовничої оселі УНСоюзу залишилося тільки два вікенди літнього сезону. Надіємося, що будуть вони приємними і погідними, а „Заптик України на американській землі", як називають Союзівку, подарує кожному можливість відпочинку і гарних вражень.

До мистецьких подій оселі, крім раніше заплянованих, додано виступи цікавих виконавців. У неділю, 27-го серпня, відбудеться денний концерт з участю вокально-естрадного гурту зі Львова „Дивоцвіт"; початок о год. 2:15 дня. У його складі — дівчата і юнаки віком 14-16 років, керівник — Марія Помірча. Союзівка стане місцем першої в Америці вистави українською мовою п'єси Бернарда Шов „Дорогенький баламуте" ("Dear Lier"). Виконавці — визначні драматичні актори з України Богдан Ступка і Світлана Ватаманюк, які прибудуть на оселю із режисером п'єси Валентином Козменком.

Музичний гурт „Відлуння" (зліва): Андрій Солоденко, Григорій Гриновець та Степан Бень.

Вистава відбудеться у вівторок, 29-го серпня, початок о год. 8-ій вечора.

Про концерти і виставки вікенду, присвяченого Дневі Праці, буде повідомлено на сторінках „Свободи" наступного тижня. А у найближчу суботу, 26-го серпня, на сцені „Веселки" виступить музичний гурт „Відлуння", початок концерту о год. 8:30 вечора. У складі гурту — Григорій Гриновець і Степан Бень, які кілька років тому грали в групі „Звуки Союзівки", та недавній учасник груп „Гроно" і „Фата моргана" Андрій Солоденко. Назва ансамблю „Відлуння" вказує на стремління його учасників співати і грати так, щоб пісні у їх виконанні знайшли відгук в людських серцях.

Створений в 1994 році, цей молодий гурт уже з успіхом виступав на різних імпрезах і випустив свій перший звуковий альбом.

Після концерту, о год. 10-ій вечора, „Відлуння" продовжуватиме грати — цим разом для озвучування забави.

У СВІТІ

ГЛИБОКА НЕЗГОДА виникла між двома найвпливовішими представниками боснійських сербів — головнокомандуючим збройними силами генералом Ратком Младічем і політичним лідером Радованом Караджічем. Після поразки збройних формацій боснійських сербів Р. Караджіч домагався резиґнації Р. Младіча, але генерал не відступив, в очах сербів він є національним героєм, бо саме під його рукою вони завоювали понад 70 відсотків боснійської території. Військове оточення Р. Младіча пригрозило Р. Караджічеві бунтом, таким чином він опинився в ізоляції, а Р. Младіча активно підтримує президент Сербії Слободан Мілошевіч.

В ІНТЕРВ'Ю для італійської газети „Република" міністер закордонних справ Боснії і Герцеговини Мохаммед Шакірбей сказав, що Боснія повинна залишитися єдиною, і підкреслив, що у випадку здійснення нового американського пляну боснійці мусять дістати можливість самі захищати себе від будьякої агресії. М. Шакірбей закликав міжнародну спільноту запевнити єдність Боснії у політичному і економічному пляні, зокрема сприяти її у приєднанні до Міжнародного валютного фонду і Світового банку. Але уряд Боснії рішуче відкине новий плян замирення, якщо ЗСА і НАТО не стануть ґарантами виконання цього пляну, коли його відкинуть серби.

В ІНТЕРВ'Ю для французької телекомпанії Франс-2 президент Хорватії Франьо Туджман висловив готовість зустрітися з президентом Сербії Слободаном Мілошевічем, але разом з тим сказав, що „не надто оптимістично наставлений щодо досягнення угоди". Ф. Туджман підкреслив, що Хорватія „матиме право відвоювати східну Славонію і допомогти боснійським мусулманам продовжувати наступ, якщо нова американська ініціятива в колишній Югославії на матиме успіху". Хорватський керівник запевнив, що він не домагається поділу Боснії, і ЗСА також „не заперечують проти того, щоб Боснія, яка є членом ООН, залишалася у своїх теперішніх кордонах, однак висловлюють пораду, щоб хорватсько-мусулманська федерація могла спертися на Хорватію, а боснійські серби — на Белград". На думку Ф. Туджмана, це рішення „справді може привести до розв'язання кризи".

В АМЕРИЦІ

ЛІТАК ЛІНІЇ ДЕЛЬТА впав після півгодинного лету на поле в Джорджії, при чому три особи були забиті, а 26 врятувалося. Літак негайно після вилету мав проблеми із одним із своїх моторів. Літак при падінні розпався на половину і деякі із врятованих тікали із нього в горіючому одязі.

В НЮ ЙОРКУ В ОДНІЙ із протестантських церков південної дільниці Джамейки розвинулися в неділю увечорі бійки між вірними цієї церкви і поліцією. Початок того неприємного інциденту дало намагання поліції арештувати одного з учасників відправи у цій церкві. Він почав боронитися і це викликало загальну бійку, в якій пошкоджено 34 особи. Опис випадку і його причини є дуже різні і тепер цю справу розглядають члени управи поліції та міста.

В ПОНЕДІЛОК, 21-ГО СЕРПНЯ, привезено до Вашінґтону тіла забитих у автомобілевому випадку в Боснії трьох американських дипломатів. В сумній церемонії на військовому летовищі бази Ендрюс промовляли секретар Державного департаменту Воррен Кристофер і секретар Пентагону Вілліям Перрі, як також дорадник Президента у справах безпеки Антоні Лейк. Усі промовці запевняли, що ЗСА далі будуть вести свою працю для запевнення миру в Боснії.

В НЮ ЙОРКУ ВПРОВАДИЛИ безплатні автобусові їзди до долішнього Мангеттену, призначені в першу чергу для туристів, але також для осіб, що працюють у фінансовому кварталі Мангеттену. Автобуси малого формату везуть безплатно пасажирів від Беттері парку аж до Світового торговельного центру. Автобуси курсують від 7-ої ранку до 10-ої вечора.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

З уваги на свято День Незалежности України у четвер, 24-го серпня, це число „Свободи" друкується з датою п'ятниці, 25-го серпня. У четвер Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свободи" будуть закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у п'ятницю з датою суботи, 26-го серпня. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чи корисні постійні зміни у проводі держави?

Чотири роки незалежности України можна розглядати з дуже різних аспектів. 24-те серпня стало днем не лише великих святкувань і радости, що нарешті маємо нашу самостійну державу, але також погляду назад і вперед, підсумків минулого і висновків на майбутнє.

Залишаючи на боці розвиток нашої молодої держави в ділянці економіки, який поволі, часом аж надто поволі, але таки іде вперед, застановімося на короткий час над самою адміністрацією держави і над тим, які особи і з яким знанням та досвідом стоять за її кермом. Звичайно в аналізі політичного керівництва кожної держави, кандидатів на президентів розглядають дуже точно і то не лише з точки бачення їхніх політичних поглядів і переконань, але навіть зі сторони людських прикмет чи хиб, тим більше, що вибір їх проходить загальним голосуванням.

Інакше, однак, мається справа з його співробітниками, керівниками окремих ділянок, політичними дорадниками і тим ешельоном, що в цілості є відповідальний за керівництво державою і за долю своїх громадян. Розуміється, що той, хто стоїть на чолі держави, бажає мати біля себе вірних і прихильних осіб, але також відповідальних за свою працю, як і за державу, майбутнє якої лежить у руках цього гурту провідників. Із нашого досвіду життя в американській спільноті ми вже добре пізнали, що кожний президент добирає собі довірених співробітників, які мають подібні до нього погляди, а передусім такі самі політичні погляди. Рідко, отже, в часі каденції кожного президента змінюються його близькі співробітники, а коли навіть до того приходить, то причина в тому приватного порядку, а державного, то хіба із виразного непогодження з якоюсь політичною чи адміністративною дією.

Коло найближчих співробітників керівника держави — це найважливіші особи в ній і на них лежить тягар усіх політичних, військових чи економічних рішень, в яких вони стоять поруч свого керівника.

Все це загальновідомі поняття, але саме тому, глянувши назад на чотири роки самостійного керівництва Україною, мусимо поставити собі питання, чи вийшла на користь молодій державі така часта зміна у найвищому проводі. Таж за чотири роки ми мали не лише двох президентів, що само собою зрозуміле і оправдане виборами, але досі було вже п'ятьох керівників Верховної Ради, а з ними змінялися також люди на окремих відповідальних і дуже важливих постах членів Верховної Ради і керівників найважливіших ділянок в Уряді України. Чи це вийшло на користь в загальному розвитку і в труднощах, з якими бореться Україна? Чи можливо, постійно змінюючись на окремих постах, членам Уряду охопити всі ділянки своєї відповідальности і збагнути їх та відповідно приймати рішення? Скільки треба часу, щоб охопити засяг своєї відповідальности і скільки, щоб приймати мудрі та потрібні рішення?

Коли щораз бачиться такі зміни та читається нові прізвища призначених на відповідальні пости осіб, які самі по собі нічого не кажуть, аж доки не відчується їхніх справжніх компетенцій до даного посту, або, що ще гірше, деякі з міністрів не хочуть уступити, навіть коли цього вимагається, — тоді насувається справді питання, чи корисні такі постійні зміни і чи не ослаблюють вони молоду державу в її змаганні станути сильно та владно на ноги?

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

„ОБ'ЄДНАЙМО НАШІ ЗУСИЛЛЯ"

(Звернення амбасадора України в ЗСА Юрія Щербака з нагоди 4-ої річниці незалежности України).

Шановні співвітчизники! Дорогі брати і сестри, члени української громади ЗСА!

Сьогодні у нас з вами велике свято: четверта річниця незалежности України.

Відродження незалежної української держави 24-го серпня 1991 року стало одним з великих див історії XX століття. Україна виявила світові свою волю покінчити з принизливим статусом імперської провінції. Наш народ дав беззаперечні докази демократичного і мирного вибору свого шляху, переконливо засвідчив бажання побудувати на руїнах Совєтського Союзу самостійну державу і приєднатися до сім'ї вільних і процвітаючих націй Европи.

Чотири роки — це дуже короткий термін навіть у житті людини, але Україна за цей стислий час встигла зробити величезний крок уперед у розвитку всіх структур державности, у здобутті широкого міжнародного визнання у світі, у створенні хай ще недосконалої, але демократичної політичної системи.

Я певний, що історія ще скаже своє слово, дасть свою високу оцінку тим, хто творив нову Україну у вийнятково важких умовах глибокої економічно-соціяльної кризи.

Але, попри всі похмурі пророцтва недругів, незважаючи на всі об'єктивні труднощі й суб'єктивні помилки, незалежна Україна з честю пройшла крізь перші випробування і дала приклад країнам післясовєтського простору, як мирно і демократично вирішувати складні проблеми усамостійнення.

Амбасадор України д-р Юрій Щербак.

Четвертий рік незалежности, що простягнувся між серпнем 1994 року і серпнем сьогоднішнім, був особливо знаменним. Це був рік проголошення й здійснення радикальної економічної реформи, ініціятором якої є Президент України Леонід Кучма.

Це був рік приєднання України до договору про нерозповсюдження ядерної зброї, рік, коли наша країна, яка вперше в історії людства добровільно відмовилась від останніх боєголовок і потужних ракет, взамін одержала ґарантії безпеки з боку п'яти ядерних держав: ЗСА, Росії, Великобританії, Франції і Китаю.

Це був рік зміцнення міжнародних позицій України, яка є для світу надійним і передбачуваним партнером, рік пошуків місця нашої держави в системі европейської безпеки, рік зміцнення відносин з НАТО в рамках програми „Партнерство для миру", розвитку взаємовигідного співробітництва з країнами СНД.

Це був рік етапних позитивних зрушень у відносинах України з могутньою світовою супердержавою — З'єднаними Стейтами Америки, виразом чого стали державні візити Президентів України Л. Кучми до Вашінґтону і Президента ЗСА Б. Клінтона до Києва. Підписані українсько-американські документи є надійною базою дальшого розвитку наших дружніх відносин.

Це був рік досягнення конституційної згоди між законодавчою та виконавчою гілками влади, рік формування нового Уряду України, здатного до проведення економічних і соціяльних перетворень на шляху до створення ринкового господарства.

Оцінюючи зроблене за чотири роки незалежности, хочу особливо відзначити безцінний внесок української громади ЗСА в побудову самостійної України. Цей внесок оцінюється не тільки мільйонами долярів, але також й інтелектуальною допомогою, патріотичним поривом душ і сердець, особистими зусиллями багатьох українців-громадян ЗСА, вкладеними в розбудову нашої дипломатичної служби, в українську економіку, культуру, науку і охорону здоров'я.

Мені випало велике щастя бути свідком вікопомної події — проголошення Акту державної незалежности України 24-го серпня 1991 року. Пам'ятаю почуття радости й ентузіязму, що охопило нас, присутніх в залі засідань Верховної Ради України. Ми вірили, що починається нова доба в історії України. Сьогодні, через чотири роки від того сонячного серпневого дня, ми утвердились у своєму переконанні: незважаючи на труднощі, Україна виживе, не вмре, не загине, якщо об'єднаємо наші зусилля, якщо працюватимемо самовіддано в ім'я вільної демократичної процвітаючої соборної України.

Вітаю від усього серця всіх дорогих співвітчизників зі святом незалежности!

Слава Україні!

Тамара Присташ-Боднар

Передвересневі роздуми вчительки...

На порозі наших домівок знову вересень. Він є місяцем ще недорослих наших дітей, бо ще раз, саме у вересні, знову буде зустріч зі школою — в кого вперше, в кого уже вдруге, а в декого, може, і востаннє. Ось і я, вчителька, також готуюся до зустрічі з учнями. Ця зустріч навіває на мене і сумні, і, водночас, радісні хвилини. Сумні, бо я не в Україні переступлю поріг рідної школи, якій віддала 30 років свого життя, а радісні, бо слово рідної української мови буду нести до сердець дітей так далеко від рідної землі, в Америці, у Джерзі Сиyi. Зустріну учнів, своїх колеґ-учителів, отця Мар'яна, батьків і скажу: „Добрий день, дорогі і шановні мої краяни, почнемо з Божою допомогою нашу працю..." І почнемо йти дорогою нелегкою за пошуками знань, за пізнанням рідного краю, що покинули ми або наші предки по волі долі.

Українська школа так далеко від України. І, можливо, не зразу усвідомлюємо велич цього. Але це є дуже і дуже величне! Треба завжди пам'ятати, віддати шану тим подвижникам, що зародили „Рідну Школу" в тяжких умовах еміґрації. Водночас складаємо подяку всією українською громадою управлінню „Рідна Школа" у Ню Йорку, бо ці українці високо тримають факел знань про Україну тут, в Америці і мають прекрасні руки і мудрі серця, не шкодують для цієї високої цілі ні сил, ні здоров'я. Шана їм!

Школа українознавства має особливу специфіку, працювати на її благо нелегко. Хочеться сказати добре слово про тих батьків, які у складних умовах середовища, в якому живуть їх діти, зуміли навчити і навчають своїх дітей мови, культури, традицій свого народу.

Діти, які вчаться у „Рідній Школі" і є членами українських молодечих організацій, відгороджені від поганого впливу вулиці. Всім добре відомо, що українська молодь завжди відрізняється вірою у Бога, вмінням з повагою відноситися до старших, до батьків і своїх ровесників.

Вчителі у школі лише можуть підтримати „вогонь" любови до українського слова, який запалюють батьки у своїй родині, вирішивши віддати дитину до української школи. Тож вся надія на вас, шановні батьки! Ви повинні не дати, щоб саме у ваш час закінчилося виховання української дитини у „Рідній Школі", бо продовжуєте велику справу. Тепле слово подяки я промовляю до родин Поради, Білих, Подубінських, Більчук, Олекси, Малиновських, Німчик, які дбають про своїх дітей, живе українська мова в їх родинах.

Це не є секрет, що малі діти не розуміють, чим їм у майбутньому допоможе українська школа, адже є для них тепер багато цікавих занять, а треба у суботу сидіти за шкільною лавкою. Це є завдання батьків, церкви, школи переконати їх, що навчання їм потрібне, бо це полегшить їм знайти свою життєву дорогу. А що буде саме так, що ми вже переконані, бо, читаючи газету „Свобода", часто знаємо про успіхи американських українців, які, володіючи українською мовою, стали представниками Америки в Україні. Вони працюють, як дипломати, підприємці, перекладачі. І ті, хто тепер ходять до „Рідної Школи", є майбутні продовжувачі цих добрих справ. Хто, як не ви, українці, зможе допомогти нашій молодій державі вийти у широкий світ визнання?! Це ви і ваші діти!

Хто читає „Свободу", знає це. Шана її редакції, трудолюбним і талановитим працівникам, які щодня переносять нас в наш край, вболівають за нього серцем.

Хвилює мене життя української школи у Джерзі Сиyi. По кількості учнів школа є невелика. Без допомоги і зацікавлення громади і батьків школі трудно вижити. На щастя, ми маємо добрих учнів, які є нашими помічниками, бо ведуть перед у добрих справах не тільки на лекціях, але й у підготовці свят. Це є Віра Малиновська, Роберт і Марчик Олекси, Оля і Ярослав Німчики, Наталя Більчук, Степан Галькович й інші. Можемо бути впевненими, що вони ростуть на радість українській громаді.

З повагою відзначаю віддану працю вчителів, які вкладають свою душу у кожну лекцію, передають свої знання дітям, щоб вони стали кращими за нас, щоб досягли вершин знань, успіхів у житті. Це завдяки Оксані Фернезі, Олександрові Колессі, Нюсі Білій, Оленці Галькович йде успішно навчальний процес у Джерзі Сиyi — про моїх колеґ можна сказати багато теплих слів. Бажаю їм доброго здоров'я і багато сил, терпіння на цьому шляху.

Великий вклад у виховання дітей вніс отець Петро, який на лекціях релігії помагав нашим дітям усвідомлювати закони християнської моралі. Щире йому спасибі! Хай щастить йому на новій парафії!

Особливу подяку складаю від імени учителів, батьків, учнів о. Мар'янові, настоятелеві католицької церкви Петра і Павла у Джерзі Сиyi. Це він цікавиться життям школи, вболіває за неї, є її добрим покровителем. То і цього року він сердечно благословить нашу працю. Ми чекаємо цього!

Всім учням, вчителям кажу: „У добрий час! Хай щастить нам усім у цьому навчальному році, а Матінка Божа хай поблагословить нас доброю рукою".

Роман Кухар

ДЕЩО ПРО ВИДАННЯ ДІЯСПОРНИХ АВТОРІВ

Співпраця в видавничій ділянці між Україною і нашою діяспорою дуже потрібна й побажана. Назагал вона задовільна і плодюча, коли виявляє характерні прикмети співробітництва — збереження обопільної взаємности даного процесу, спертого на дотриманні передумов заключеної угоди. Вона має бути корисна для обидвох сторін.

В курсі усе частіших взаємовідносин діяспорних літературних органів із крайовими видавництвами проявляються відхилення від принципів узгідненої співпраці, а то й нарушення довір'я у сподіваних позитивних взаєминах. А це, у свою чергу, приносить небажані наслідки, що можуть довести й до знеохоти в дальших видавничих спілкуваннях, коли вони стають односторонніми й неефективними для одного із спільників.

Саме такий непродуктивний розвиток маємо нагоду спостерігати від якогось часу в оживленому видавничому русі, в якому беруть участь діяспорні автори та крайові видавництва. Познаки того незадовільного стану подибуються щораз частіше: постійне підвищування коштів видавничої продукції, недотримування реченців у виконанні замовлень, пересичення недоглядів у типографії видань, відставання в експедиції виданих в Україні книжок діяспорних авторів, що приносить шкоду в кольпортажі даної літератури, занедбування договірної співпраці щодо мовного й редакційного узгіднення друкованого матеріялу, його коректури, уводжування просто силоміць у діяспорних текстах, спертих на прийнятому на Заході харківському правописі з 1929 року, зрусифікованого підсовєтського мововжитку, ставлення авторів-замовників перед доконані факти тощо. Того роду невиправдані практики діють на шкоду вимінного культурного процесу. Вони викликають недовір'я до такої співпраці й охододження в ній. Тут доцільна потреба взаємного вирозуміння у складному положенні.

Для ілюстрації приведемо декілька зразків деяких неґативних проявів у процесі крайово-діяспорних видавничих взаємин.

Тількищо видана у Дрогобичі повість Івана Филипчака „Анна Ярославна — королева Франції" засвідчує відсутність приобіцяної консультації видавців зі спонзором видання. Редактор в Україні повівся надто вільно з текстом повісти, що тут і там збавляє її оригінального авторського характеру. Теж невмісні встрявання в додані до повісти діяспорні матеріяли, що обнижують їх стійкість. Подибуються в редакційній праці слова й мовні конструкції, що визивають застереження, наприклад, вжиток анахронічного слова „позаяк", зрусифікованих словних форм, як „Ефіопія", „роль", „колорит", „патріарх", чи таких формотворчих сполук, як „пізнавально-виховний потенціал" тощо. Зате недогляди в праці коректора видно з ужитку одного слова на три різні лади: „почот", „почет", „почт". Бувають і такі дивогляди у крайовій технічній термінології, як ужиток в іншому виданні терміну „шмуцтитул" на означення чернетки, рисунку в чорновику.

Таким чином, не одне коштовне видання зазнає ущербу з не завжди вмісних редакційних і технічних втручань. А інколи таке видання аж тратить на вартості від невиправлених типографічних прогріхів, переочених коректором. Між діяспорними авторами посилюються останніми часами негодування на типографічну недбалість і поганий газетний папір різних видань.

Недостача технічного й мовного узгіднення в напрямку кращої видавничої співпраці — це один з частіших зажалень закордонних авторів, що користуються продукцією крайових видавництв. Особливо ж, коли йдеться про відбір накладу виданих в Україні книжок, який досягає діяспору місяці, а то й роки після заповідженого реченця достави. З вини такого проволікання з експедицією книжок терпить ринок їх збуту в діяспорі.

Приведені тут зауваження й закиди щодо дещо ненадійної крайово-діяспорної видавничої співпраці ніяк не визвані злою волею до таких спілкувань, а насправді щирим побажанням кращих, доцільніших, об'єднаних, так дуже потрібних тут і там взаємин на літературно-видавничому й інших суспільних фронтах.

Мирослав Семчишин

УКРАЇНСЬКЕ ВІКНО У СВІТ

(На порозі 25-ліття УІММ)

III

З нагоди сторіччя від дня народження геніяльного кінорежисера, світової слави Олександра Довженка, Інститут взяв ініціятиву і в порозумінні з Міністерством культури України зорганізував і фінансував відзначення цієї події у п'ятьох містах ЗСА з участю відомого кінорежисера, актора і поета Миколи Вінграновського з Києва. В його програмі був показ фільму „Довженко — Щоденник" з коментарями Вінграновського і рецитації його глибоконадхненних поезій. З нагоди довженківського відзначення, Інститут видав, уфундований фірмою Редекс символічну афішу англійською мовою. Ця афіша була передана і роздана в Україні по університетах та різних культурних інституціях. У цьому періоді відбулися в Інституті ще два інші літературні вечори: читання творів Богдана І. Антонича і Василя Стуса, виконані молодими акторами львівської акторської студії ім. Курбаса у Львові.

Пишучи на сторінках „Свободи" про свої враження з вечора, присутня на ньому киянка д-р Лариса Брюховецька назвала їх „райські птахи" поезії в Чикаґо. Відвідувачі Інституту почули теж мистецьке читання фраґментів з клясики мистця слова з Києва Святослава Максимчука і зустрілись з відомою поетесою Оксаною Забужко. Ознайомлювання з поетами і їх мистецьким профілем та глибокообдуманою інтерпретацією їх творів було, як і минулими роками, доменою проф. Богдана Рубчака. Вечором проводила проф. Віра Боднарук, голова літературної комісії Інституту.

Варто згадати про дуже унікальну подію — виставку у нашій ґалерії групи сучасних польських мистців, до чого причинився Польський Музей у Чикаґо у співпраці з Інститутом. Пройшла вона з великим успіхом, 250 осіб взяло участь у вечорі-відкритті, і ця імпреза була широко розреклямована і дуже прихильно оцінена всіма засобами польської інформативної служби.

Надзвичайними подіями в житті Інституту є недавно започатковані річні відзначення на пошану меценатів, працівників і людей візії, тих, що посвятилися і жертвують на Інститут. Такими нагородами під назвою „Приятелі Інституту" вшановано в 1994 році Ахіля і Віру Хрептовських, а в 1995 році — Василя Качуровського, Константина Мілонадіса і Михайла Урбана.

Інститут стоїть на порозі свого творчого 25-ліття. Як вже згадано, з дуже скромними і обмеженими силами і засобами Інститут почав свою діяльність, свій похід під прапорами самовиявлення нашої модерної мистецької культури, і знайшов відгук та зрозуміння не тільки серед рідного громадянства, але й чужинців. Щобільше, проклав він шлях для творчих контактів з мистецькою Україною і таким чином виконує свою місію. А заслуга у цьому передовсім тих перших піонерів-фундаторів, що зрозуміли цю велику ідею, яка полонила групу ентузіястів, що віддали всі свої сили і спроможності, щоб задумане діло здійснити, розбудувати і завершити.

Український Інститут Модерного Мистецтва, 1995 р.

В наступному році Інститут відзначатиме своє 25-ліття і на запланованому бенкеті вшанує відзнакою „Приятель Інституту" д-ра Йосипа і Любу Шандрів, д-ра Пилипа і Володимиру Демусів і д-ра Михайла й Іванну Головатих. Усім фундаторам, меценатам, добродіям, усьому членству і незаступимим працівникам-добровольцям — велика вдячність і поклін!

СПІЛКА УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В АМЕРИЦІ
— КРАЙОВА УПРАВА —
влаштовує

44-ий Всеамериканський Маніфестаційний

ЗДВИГ СУМ

під кличем

„Дороги Ім'ям СУМ"

для відзначення:

70-*річчя* створення СУМ на Україні
65-*річчя* Харківського Процесу СВУ-СУМ
60-*річчя* Розстріляного Відродження
45-*річчя* геройської смерти
Ген. Хор. Тараса Чупринки-Романа Шухевича
10-*річчя* замордовання на Сибірі Василя Стуса
75-*річчя* створення УВО
25-*річчя* замордовання Алли Горської
135-*річчя* появи 1-го повного „КОБЗАРЯ" Т. Шеченка

в днях:
2, 3, 4-го вересня 1995 р. на Оселі СУМ в Елленвіл, Н.Й.

В програмі:

* **Служби Божі обох віровизнань**
* **Маніфестаційна частина**
* **Мистецька програма:**
  Танцювальний ансамбль „Україна" О-СУМ в Чикаго, Ілл.
  Оркестра „Батурин" О-СУМ Торонто, Канада
  „Черкаські Козаки" з України та Мистецький Табір
  і сумівські мистецькі одиниці Осередків.
* **Спртові змагання**
* **Товариські забави**: „Бурлаки", „Чарівні Очі", „Червона Рута" та „На здоров'я"

До численної участи запрошуємо українське громадянство й молодь.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ
Редакційні вістки про громадські імпрези
будуть поміщені у **„Свободі"**
тільки після появи платних оголошень
у щоденнику або „Українському Тижневику".
Редакція „Свободи"

АНТОН і АННА ВАСЛАВСЬКІ
наші улюблені хресні батьки
з нагоди
ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ
50-ліття подружжя
8.25.45 — 8.25.95
Многих і Благих Літ!
Бажають:
похресниця Софія і Богдан Гафіч
з дітьми Катрусею, Віктором, Богданчиком
і Анастазією Татарин

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО ЗОЛОТОГО ХРЕСТА
повідомляє, що
34-ий З'ЇЗД УЗХ
— У четверту річницю Незалежности Української Держави —
відбудеться
в днях 2-4-го вересня 1995 р.
на оселі ім. О. Ольжича в Лігайтоні, Па.
У ПРОГРАМІ З'ЇЗДУ:
— Під кличем „НА ТАБОРАХ в УКРАЇНІ — УКРАЇНСЬКА МОВА" —
— СВЯТКОВИЙ ОБІД —
НЕДІЛЯ, 3-го ВЕРЕСНЯ ц.р., год. 1-ша по пол.
У мистецькій програмі: — Співучий ансамбль ***„ОБЕРЕГИ"***.
Запрошуємо до участи Відділи, Делеґатури та все членство.

У справі приміщення звертатися до адміністрації Оселі:

Ukrainian Homestead
1230 Braaver Run Drive
Lehighton, PA 18235-9532
tel. 1-(610) 377-4621

Українська громада у Виллимантику

Довголітні провідники Українського Народного Дому у Виллимантику (перший ряд зліва): Володимир Ганицький, колишній голова, Михайло Клоц, теперішній голова, Йосиф Оборський, колишній голова; (другий ряд зліва): Петро Сопків, Михайло Плеш, Іван Здирко — колишній голова, Михайло Майнич, член Управи.

Протягом свого існування українська громада у Виллимантик, Конн., хоч відносно мала, відзначається своєю діяльністю і щедрими датками на різні церковні, національні, молодечі та інші культурні і мистецькі установи.

Під час останніх років, завдяки ініціятиві церковних та довголітніх громадських провідників, до яких щораз більше приєднується молодше покоління, організації з підтримкою цілої громади, доклали всіх зусиль щоб допомогти своєму народові і виконати свій обов'язок супроти української держави.

Від 1991 року зібрано поважні фонди на допомогу і розвиток України, а саме: — на Фонд Дітей Чорнобиля і допомогу хворим, — на Богославську Академію у Львові, — на Львівську Духовну Семінарію і вишкіл молодих українських священиків в Стемфорді, — на допомогу Україні на демократичні вибори до Верховної Ради, — на українських націоналістів в Україні, — на побудову церкви в місті Золочів-Підгорне, — на пам'ятник Січових Стрільців на Лисоні, — для патріярхів обох Українських Церков, — на лікарню ім. Митрополита А. Шептицького у Львові, — на Рух, — на українську амбасаду у Вашінґтоні.

Разом було зібрано 93,850 дол., від Українського Народного Дому 68,250 дол., ОУА Відділ „Самопоміч" 9,100 дол., Відділ УККА 200 дол., від української громада 16,300 дол.

Всім жертводавцям належиться велика і щира подяка за їх жертвенність.

Іван Здирко

ФЕСТИВАЛЬ НА ТРИЗУБІВЦІ

Горшам, Па. — У неділю, 27-го серпня, на оселі „Тризуб" відбудеться фестиваль до 4-ої річниці проголошення незалежности України. Початок о год. 12-ій полудня. Виступлять танцювальний ансамбль „Волошки", вокально-інструментальний ансамбль „Львів'яни", оркестра „Карпати". Вступ — 6 дол., для дітей до 12-ти років — безкоштовний. Телефон для інформацій (215) 343-5412.

Маємо на складі ще деякий запас книжки

Кляренса Меннінґа

Clarence A. Manning: UKRAINE UNDER THE SOVIETS

Published by Bookman Associates, New York, 1953, printed by Record Press, New York City, pp. 223. Price, hard cover $10.00.

Можна набути в книгарні Свободи.

Мешканців стейту Ню Джерзі обов'язує 6% продажного податку.

У глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів та знайомих, що в понеділок 21-го серпня 1995 р. у Філядельфії, відійшла у вічність на 80-му році життя наша дорога МАТИ, БАБУНЯ, СЕСТРА і ТІТКА

бл.п.
мгр. фармацевт
ОЛЬГА ЛЯШКЕВИЧ
з дому ЗАЦЕРКОВНА

Народжена 7-го вересня 1915 р. в Пашеві

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в суботу 26-го серпня 1995 р. в катедрі Непорочного Зачаття, а відтак на цвинтарі св. Марії у Факс Чейсі, Па.

Залишила у смутку:
доньку — МАРТУ ЗАГАЛЯК з родиною
сина — ОЛЕКСАНДРА з родиною в Україні
внуків — ТЕТЯНУ і ЮЛІЯНА ЗАГАЛЯКІВ
— ВОЛОДИМИРА і РУСЛАНА ЛЯШКЕВИЧІВ в Україні
сестри — ДАРІЮ ВИТВИЦЬКУ
— ОЛЕКСАНДРУ ГЕВКО
племінників — ПЕТРА ГЕВКА з родиною
— АНДРІЯ ВИТВИЦЬКОГО з родиною
—МАРІЮ ВИТВИЦЬКУ-ДИНГАРТ

та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів на свіжу могилу, родина просить складати пожертви на Український Освітньо-Культурний Центр у Філядельфії при 700 Cedar Rd., Jenkintown, PA. 19046.

Присяга новобранців Української Національної Ґвардії у Львові

7-го липня ц. р., тобто на різдво св. Івана Хрестителя, у Львові в Оперному театрі відбулося гучне відзначення 50-ліття створення Прикарпатської військової округи. (в Україні є три такі округи — Київська, Одеська і Прикарпатська).

З тої нагоди Президент Леонід Лучма прислав свій привіт і нагородив медалями багато визначних ветеранів. Все це відбувалося у стилі 50-ліття „визволення" України, чи 50-ліття переможного закінчення великої „вітчизняної", яка уможливила московському урядові провадити жахливу русифікаційну політику в Україні. Про це святкування один із високих ранґою старшин Української Національної Ґвардії висловив здивування, що в українській незалежній державі так гучно відзначають ювілей створення важливої для окупаційної влади мілітарної централі — засобу поневолення України. Але там таких відзначень чимало, в кожному разі більше, як відзначень важливих дат з точки бачення української державної рації.

Але відомо, що московсько-совєтська пропаґанда зуміла виполоскати мозки громадянам України, що Совєтський Союз — це була їх „вітчизна" помимо того, що той же „вітчизняний" уряд знущався над ним більше, чим німецькі фашисти в часі війни (назва „фашисти" також незрозуміла, бо фашизм був в Італії, а в Німеччині — націонал-соціялізм, чи скорочення „нацизм").

На другий день 8-го липня відбулося ще одне торжество, цим разом національне українське — третя з черги присяга новобранців Української Національної Ґвардії на вірність Україні та її народові. Надворі була чудова погода, на небі ні хмарки. Пройшовши коридором будинку команди перед нами відкрилася велика площа вправ. Коло самого будинку стояли різного рода середники військової льокомоції, а на столах — взірці вогнопальної зброї. Перед самою площею є залізно-бетонове підвищення — постійна трибуна для командування. На право й на ліво від трибуни, стояли цивільні люди, батьки і знайомі новобранців. Посередині площі прибраний до Богослуження престіл, священики в ризах та молодь, хлопці й дівчата з церковними хоругвами. На другому, північному боці площі напроти трибуни стояла оркестра коло 40 осіб зі своїм капельмайстром, а по обох боках оркестри берегом площі стрункими рядами стояли новобранці. Свято складалося з чотирьох частин: присяга поодиноких частин полку Української Національної Ґвардії; посвячення дерев'яного хреста й перенесення його на місце, де запляновала побудова нової військової церкви; привіти від командування й гостей на трибуні; дефіляда новобранців перед трибуною. Свято розпочалося гимном, що його відіграла оркестра. Священики відправили коротке екуменічне Богослуження й посвятили великий дерев'яний хрест, який новобранці у супроводі процесії занесли на плечах на західній кінець площі і там його вкопали в землю на місці, де є запланована будова військової церкви.

На трибуні стояло командування полку на чолі з ген. Ярославом Янівим і були також священики обох віровизнань, львівський Владика Петро від УАПЦ і запрошені цивільні гості.

Приємно звучала виголошена українською мовою команда й командуючий полком запросив до слова ген. Я. Янівa. Ген. Янів привітав новобранців і закликав їх до відданого виконування своїх обов'язків собі на славу, а Україні на користь і закінчив своє слово привітом „Слава Україні". „Слава" залунало тричі у виструнчених рядах війська.

Від УАПЦ слово мав Владика Петро і карпатський Єпископ Орест. Від Президії Секретаріяту Світового Конґресу Українців і ветеранів української Дивізії „Галичина" вітав молодих воїнів присутний на трибуні д-р Василь Верига. З привітами виступали також і представники Львова, батьків, Союзу Українок та Іван Кандиба від українських націоналістів.

Після того відбулася дефіляда, наперед ішов старшина, а за ним прапорносець з синьо-жовтим прапором у супроводі двох вояків, а далі сотня за сотнею, з піснею на устах проходили парадним кроком новобранці. На кінець перейшла військова оркестра. З пісень тільки дві було таких, які співали колись у дивізії, а це: „Розпрягайте хлопці коні" і стрілецька пісня „Гей видно село".

Після офіційної програми командування проголосило, що новобранці покажуть, що вони навчилися за перший місяць вишколу з муштри і вправ. З приємністю доводиться ствердити, що всю команду подавалось українською мовою. Це було дійсно українське національне свято.

Не маючи уявлення про організацію української армії, я запитав майора Вадима Приходька що собою являє Українська Національна Ґвардія, чи вони є складовою частиною української армії?

— Українська Національна Ґвардія це не тільки складова частина української армії, це її елітарна частина, — відповів майор Приходько.

— Якщо це складова частина, то як до неї відбувається набір, добровольці, чи якісь застосовуються інші критерії .

— З кожним призовником старшина гвардії влаштовує зустріч, щоб довідатися про його ставлення до армії, його національну свідомість і т. п. Коли виявиться що призовник є національно свідомий хлопець та що він дивиться на військову службу як на необхідне лихо, тоді Національна Ґвардія в ньому не заінтересована. Якщо призовник виявив певне зацікавлення армією і бачить її як ґарантора української державности, тоді його за згодою приділяють до ґвардії.

— Скажіть будь ласка вже в усіх трьох військових округах запроваджено українську команду й у них панує українська мова?

— На жаль ще ні, була відповідь, але в нас так як це ви чули вже все українською мовою.

Вкінці відбулося прийняття у офіцерському клюбі, де були запрошені самі чоловіки. Був також генерал Я. Янів та Владика Петро, Єпископ Орест і один вийняток становила одна молода журналістка з титулу своєї професії. Тут знову виступили ген. Янів, Владика Петро, а також член Президії Секретаріяту Світового Конґресу Українців д-р В. Верига.

Після прийняття ми ще довго розмовляли з майором Приходьком, який працює над науковою монографією про організацію української армії за часів гетьмана Павла Скоропадського.

Н. Н.

Відзначать...

(Закінчення зі стор. 1)

з України до ЗСА, і їхній приїзд заповіджений на 25-го серпня.

Плянується їхні виступи по всіх більших українських осередках між 25-им серпня і 20-им жовтня, з прем'єрою на Союзівці у вівторок, 29-го серпня, о год. 8-ій вечора. Дальші виступи будуть подані своєчасно.

Ініціятори цього задуму надіються, що українська громада включиться своєю участю у вечорах допомогою в їх організаціях, знаючи добре заслуги керівника Студії Мистецького Слова, як також її акторів, з яких частина вже статечні громадяни, а частина це провідні члени молодечих організацій.

АВТОР СТАТТІ — Н. КІБЕЦЬ

У статті „Незабутній день" („Свобода", ч. 160 з 23-го серпня 1995 р.) з технічних причин пропущено прізвище автора. Її автором є наша постійна дописувачка Наталія Кібець з Міннеаполісу.